

Каргапольцев І. В.

Курсант,

*Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

Петрушин Д. О.

*кандидат наук з фізичного виховання та спорту,
доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки,
Дніпропетровський державний університет
внутрішніх справ (м. Дніпро)*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ПРАВА

Kargapolcev I. V. Current issues of organizational and legal regulation and prospects of sports law development

Keywords: sports law, state, regulation

Теперішні темпи розвитку такої галузі як спорт потребують зацікавленості вчених та спеціалістів у дослідженні даного явища. Ця сфера діяльності громадян вже давно стала одним із провідних способів покращення економіки держави, здобуття престижу серед інших країн своїми досягненнями та покращення фізичного стану населення. У Конституції України вказано, що центральне місце в житті людини займає спорт та здоров'я [1].

У багатьох розвинених державах світу ще з 1990-х років існує окрема галузь спортивного права, що регулює відносини учасників та організаторів спортивних змагань, не допускає порушень їх прав і обов'язків, створена спеціальна дисципліна у вищих навчальних закладах, де навчають майбутніх спеціалістів; виконується функціонування інститутів, які займаються реалізацією прав і свобод людини, охороною їх можливостей і розглядання та вирішення справ стосовно порушення вимог у сфері спорту.

Джерелами спортивного права в Україні виступають ст. 49 Конституції України «Про фізичну культуру і спорт», угода «Про співробітництво між Міністерством оборони України та Федеральним Департаментом оборони, захисту населення та спорту Швейцарської Конфедерації», Закони України «Про антидопінговий контроль у спорті», «Про підтримку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні», угода «Про співробітництво в галузі фізичної культури і спорту держав-учасниць Співдружності Незалежних Держав» та інші.

У наш же час можна помітити, що сферою спорту цікавиться майже все населення країни, вона набрала такої популярності, що за найменшого бажання займатися будь-яким спортом, держава зможе надати Вам таку можливість. Будь то футбол чи фехтування, плавання чи штовхання ядра. Уже давно спорт став способом реалізації себе, як людини; саморозвитку; заробітку та отримання нормальних умов проживання.

Науковці наголошують, що при введенні цієї дисципліни треба знати: що викладати, хто буде викладати, для кого викладати, навіщо викладати? Насправді, проаналізувавши, це питання можна зрозуміти: достатньої інформації щодо цієї галузі права не існує; викладачів, які б були готові викладати зовсім нову дисципліну також одиниці; бажаючи вивчати цю дисципліну не готові до її сприйняття, бо навіть не знають, для чого вона їм потрібна. А ці питання є дійсно актуальними. Досвід іноземних країн свідчить, що спортивне право є окремою галуззю і представлено як навчальна дисципліна у ЗВО. Отже, ми можемо проаналізувати помилки та переваги, які допускали інші держави під час формування цієї галузі права [2, 3].

Організаційно-правове регулювання у сфері спорту здійснюється самоврядними спортивними організаціями, на відміну від інших галузей права України. Закон України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» стверджує, що «Особи, винні у порушенні законодавства у сфері фізичної культури і спорту, несуть цивільно-правову, дисциплінарну, адміністративну або кримінальну відповідальність відповідно до закону» [4].

Відносини між спортсменами та організаторами, учасника змагань і тренера закріплюються та ґрунтуються на основі укладених договорів, де указані права та обов'язки обох сторін. У той же час існують окремі види покарань, що стосуються саме спортивного права: дискваліфікація від змагань, заборона або обмеження участі в матчах, іграх, виключення з команди, клубу. Наприклад, стаття 323 Кримінальний Кодекс України (далі – ККУ) «Спонування неповнолітніх до застосування допінгу», а також стаття 369-3 ККУ «Протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань» [5].

Також існує стаття 172-9-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення «Порушення заборони розміщення ставок на спорт, пов'язаних з маніпулюванням офіційним спортивним змаганням». У наш час дуже популярна у зв'язку зі швидким розвитком такої бізнес-сфери як ставки на спорт. Букмекерські контори іноді влаштовують навіть турніри з грошовими призами та залучають популярні команди, у той же час вони домовляються з командами, які грають, бо звісно ж на цей матч будуть ставити неабиякі гроші, тим паче грають улюблені команди [6].

Всесвітнє антидопінгове агентство (WADA), створене у 1999 році, координує боротьбу з допінгом під час проведення спортивних змагань. В Україні існують представники цього агентства, які й виконують роль контролера за спортсменами, виявляють порушення спортсменами щодо використання заборонених препаратів. Існує навіть спеціальний перелік спортсменів у Національному антидопінговому центрі України, в якому вказано прізвище, ім'я, по батькові спортсмена, його вид спорту, заборонений препарат, який він вживав і термін відсторонення [7].

Засади, на яких ґрунтуються принципи існування спортивного права поділяються на загально-правові та особливі.

До загально-правових відносять: принцип законності, тобто спортивне право є невід'ємною галуззю права, яка становить загальне розуміння правової системи нашої держави; принцип свободи підприємницької діяльності у сфері спорту, можливості займатися підприємницькою діяльністю в будь-якій формі, яка не заборонена законом; принцип втручання держави у спортивні відносини громадян та організацій для врегулювання, охорони та захисту публічних інтересів та непорозумінь; принцип визнання спорту як важливого чинника досягнення фізичної та духовної досконалості людини, формування патріотичних почуттів у громадян та позитивного міжнародного іміджу держав.

До особливих відносять: принцип заохочення окремих осіб і організацій за допомогу в розвитку спортивної сфери діяльності; принцип заохочення благодійної діяльності осіб у сфері фізичної культури; принцип надання доступу до фізкультурно-спортивних послуг для громадян; принцип відкритості та забезпечення різноманітності спортивної діяльності.

Отже, можна зробити висновок, що спортивне право набирає все більшої популярності серед юристів. У наш час спортивне право лише формується як окрема галузь права, яка вже має міцний фундамент для подальшого розвитку. Має великі перспективи в майбутньому, які можуть принести державі покращення економічного, політичного і соціального стану.

Список використаних джерел

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. Верховна Рада України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution>.
2. Шишка Р., Апаров А., Ткалич М. Запровадження дисципліни «Спортивне право» в навчальний процес ВНЗ юридичного профілю. Київ, 2019 р. URL: <https://jur-gazeta.com/publications/events/sportivne-pravo-buti-chi-ne-buti-v-pereliku-yuridichnih-disciplin.html>.
3. Скрипченко І. Т., Ластовкін В. А. Спортивне право, як навчальна дисципліна. *Правова держава: історія, сучасність та перспективи формування в Україні*: матер. XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. 2020. С. 128-131.
4. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 16.07.2019. № 2704-VIII. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.
5. Skrypchenko I., Pavlovsky H. The decision of the sports disputes in national sports arbitration court. *International And National Security: Theoretical And Applied Aspects*. Theses of the IV International scientific-practical conference (Dnipro, March 13, 2020). Pp. 397-398.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
7. Національний антидопінговий центр України. Актуальним списком відсторонених спортсменів/інших осіб. URL: <https://nadc.org.ua/doping-kontrol/vidstoroneni-sportsmeny/>